

PÉCSI FIGYELŐ.

Előfizetési díj:
 Pesten vagy Pécsen hához küldve:
 egész évre 5 frt, félre 2 frt 50 kr.
 nyugdíjra 1 frt 25 kr.
 Egyes szám 10 kr.
 Megjelenik minden szombaton.
 Egyes számon kaphatók Weidinger N.
 könyvker. (Széchenyi-tér.)

Hirdetések ára:
 Egy öt hasznos példát sor egyszeri
 megjelenésért 6 kr., 3-szori 5 kr.,
 10-szeres 4 kr. Uzenetű. — Minden
 hirdetés után 30 kr. bélyegdíj úze-
 tendő. A nyilatkozat 1 péld. ára 10 kr.
 A hirdelési díj előre úzetendő.

SZERKESZTŐI IRODA:
 Ó-pósta-utca 16-ik szám.
 Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
 Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai útvárosban,
 Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

KIADÓ HIVATAL:
 János-utca 8-ik szám.

Világos.

1849. augusztus 13.
 A magyar nemzet újabb történe-
 tének legsumoribb napja.

E napon dült össze a magyar haza
 függetlensége, e napon hullott porba
 szabadságunk zászlója, e napon sem-
 misítették meg a magyar állampolgá-
 rok egyenlősége, testvérisége.

A fényes idők, a dicső harcok
 Világosnál — sötét befejezést nyertek.
 Nemes eszme kivitele döntetett
 meg e napon.

Nem hisszük, hogy volna magyar
 ember, ki fájó szívvvel ne gondolna
 vissza ez időre, nem hisszük, hogy
 volna magyar ember, kinek az áldo-
 zatokra, a szenvedésekre való emléke-
 zet — kebelét össze ne szoritáná.
 Gyászos nap ez, a kétségbeesés
 napja.

Szabadságharcunk e napon fe-
 jeztetett be.

Harcoltak ifjak, vének egyaránt.
 Az ifju honn hagyta jegyesét, a férfi
 nejét, a gyermek szüleit, a gazda va-
 gyonát — s lángoló szívvel mentenek
 a harc tüzébe, csak azért, hogy ha-
 zájuk boldogságát kivívják.

Küzdött és türt mindegyik.
 S mi lett fáradságuk eredménye?
 Fegyverletétel.

1849-iki augusztus 13-án délután
 a kifáradt és kiéhezett magyar sereg
 szemközt állt az orosz hordákkal.
 Görgey Arthur tábornokai kíséretél-
 len fölkereste Rüdiger orosz tábor-
 nokot s rövid párbeszéd után vissza-
 küldte tábornokait. Délután 4 óraker
 megtörtént a fegyverletétel.

Szomorú kép!
 Elöl a gyaloglók, oldalt a lovas-
 ság. Általános tisztelgés. S mi törté-
 nik? — Az imént oly lelkesen har-
 czolók leteszik fegyverüket, ketté tör-
 rik kardjukat, s egy csomóba rakják
 az ellenség lábai elé.

Győzelmes harcok, diestelen be-
 fejezése.

S mindennek mi az okozója? —
 a honárulás.

Akadtt egy ember, Görgey a neve,
 ki ezt megtudta cselekedni.

Két nagy bűn van e világon,
 melyre e földön nincs bocsánat: az
 anyagyilkosság és a honárulás; sőt
 ez utóbbi sokkal, de sokkal nagyobb,

rettenetesebb bűn, mert az áruló,
 nemcsak saját, hanem milliók édes
 anyjának, kedves hazánk szívébe
 mártja romboló gyilkját.

Ha a fiatalosát olvassa, hallja a
 rémes történetet, mely megölte remé-
 nyünket, bizonyynyal kivétel nélkül
 elfogja az igazságos harag nemes tüze;
 az öregnek már csak egy könnyet
 lehet szétmorzsolni remegő pillán az
 átéltek emlékezetére.

Hogy Görgey hazaáruló, bizonyít-
 ják: Asboth Lajos, Czecz János, Frey
 Arthur, Guyon Rihárd, Horváth Mi-
 hály, Irányi Dániel, Chassin Lajos,
 Kmethy György, Kossuth Lajos, Mé-
 száros Lázár, Perczel Mór, Pulszky
 Ferencz, Rüstow, Schlesinger Miksa,
 Stein, Szemere Bertalan, Teleky Sán-
 dor gróf, Vetter Antal. Bizonyítja a
 nemzet közvéleménye

Mégis rehabilitálni akarták.

Oh, a honárulót 207 egyén alá-
 írása föl nem oldhatja. A nép nem
 tudja feledni azon fáradaikat és
 küzdést, melyért babér helyett Vilá-
 gosnál tövis koszorút s rablánczot
 osztott Görgey a hazája temetésén
 zokogó magyaroknak.

Miért nem ásozt Görgey magának
 egy sirt az isaszegi ütközet alatt, míg
 a csata színhelyén annyi honfű lelte
 halálát. Akkor még megkönnyezték
 volna.

De most az ő sirjánál nem fog
 könnyezni egy magyar sem. Mindent
 meg lehet bocsátani, de a honárulást
 soha! —

Te szellő szállj, szállj, szedd fel a
 vihar által leszakított virágzirmokat
 s hindsz be vele az aradi 13 vértanu
 sirját. — az elmult szép idők emlékeül.

Mi pedig ne csüggedjünk.

Az eszme nem öletetett meg, csak
 békóba lett verve. Az eszme hallha-
 tatlan. Leigáztak bennünket, de tönkre
 nem tettek. nem tehettek, mert a za-
 badságra való képesség szabadságot
 terem.

Sok veszélynek megpróbáltatás-
 nak voltunk már kitéve, de azért —
 mint a Főnixsz a saját hamvaiból —
 újra támadtunk. Hasonlítottunk a mese-
 beli sárkányhoz, ha egy fejét levágták
 száz másik nőt helyette.

A kiszenvedettkre való emléke-
 zet új hősokeket nevelt kik ismét csata-
 rendben vannak — munkálkodnak,

harczolniak, de új fegyverrel: a béke
 fegyverével. —

Bánatosan emlékezzünk meg a
 világosi fegyverletételről, 36-ik évfor-
 dulója alkalmával.

Kékei Ezüstös.

Az államháztartás. A pénzügyminis-
 terium kimutatása az állami pénztáraknak
 1885. évi április hó 1-től június hó végeig
 előfordult bevételeiről és kiadásairól, igen
 kedvezőlen benyomást tesz. A bevételek
 a jelzett időközben 62.458,270 frt 13 krra
 rúgnak; ebből egyenes adókra 17 és fél
 millió, fogyasztási adókra 7 és fél millió
 dohányjüvedék közel negyedfél millió, bé-
 lyegok és jogilletek 6 millió stb. Kiadás
 volt 77.242,473 frt 45 krr. Ebből a leg-
 nagyobb tétel a közöstudgyi kiadások teszik,
 amelyek 10 millióra rúgnak; a közlekedési
 miniszterium 11 és fél milliót költött el;
 a pénzügyigazgatás, adóbeszedési és ke-
 zelési költségek és nyugdíjak 3.109.197
 frt 35 krt tesznek ki stb. Az eredmény
 összehasonlítva a mult év hason időszá-
 kával 6,637.592 frt 51 krral kedvezőt-
 lenebb.

Ferencz József király és Vilmos császár
 találkozósa. A királyi pár Gasteinba uta-
 zott Vilmos német császár meglátogatására.
 A találkozás napja bátran elnevezhető a
 béke ünnepeként. A két uralkodó szilárd
 barátsága a béke szilárdaságát jelenti, és
 mivel holnap a két uralkodó a barátságot
 ünnepli meg, a birodalmak népei örömmel
 gondolhatnak Gasteinra, hol újból megpe-
 céselték a békét, meg hogy tartós legyen,
 mindyájunknak szívünkön fekszik.

Korunk.

Hogy kísérelve együtt a szegénység
 éppen abban a pillanatban mutatkozik egész
 valóságában, a mikor a haladás elérte bi-
 zonyosságát, csak arra mutat, hogy a
 társadalmi nehézségek, melyek mindenkor
 keletkeznek, a midőn a haladás egy ki-
 tűzött lokra lépett, nem helyi okok folytán
 merülnek fel, hanem a haladás közvetlen
 következményének tekinthetők.

Bármily kedvezőlen hatást gyakorol-
 jon is ezen beismerés, végre csak igaznak
 fog bizonyulni, hogy a termelői erő rop-
 pant terjedése, mely századunk jellege, s
 a mely a gyorsított haladás viszonyával
 egyre növekszik, hogy ezen termelői erő
 nem szolgál a szegénység megállítására,
 vagy ama teher könnyítésére, mely azokra
 nehezül, kik dolgozni kényserítve. A ter-
 melési erő csak nagyobbá teszi a szegény
 és gazdag közti irt, csak élesíti és ke-
 seríti a létfenntartási harcot.

A találmányok hosszu sora az emberi-
 séget oly erővel gazdagította, melyekkel
 az elmult századok legmerészebb álmaikban
 sem találkoztak. A gyárakban, a melyek-
 ben gépek munkálkodnak, gyermekek ke-
 zében van egy-egy munka-gép emeltylje,

mi az azoknak száma egyre szaporodik, kik
 a társadalom segédkezésére szorulnak s a
 társadalom terhére válnak.

Igaz ugyan, hogy a gazdaság is meg-
 mérhetetlen haladást mutat, a kényelem,
 jólét és fényűzés átlagos magassága foly-
 ton növekedik, amde mindez nem az egész
 társadalom, hanem a társadalom bizonyos
 rétegét érinti — a legalsóbb osztályoknak
 nincsen benne részük. A mai anyagi hala-
 das az alsóbb osztályok jólétére nem hat
 kedvezően, nem javítja a megélhetés kel-
 lékeit, sőt így hisszük, éppen ellenkezőjét
 éri el. Az új erők bármily bámulatos ha-
 tással lépnek is fel, a társadalmi épületre
 nem alólól fölfelé, hanem a középen ke-
 denek hatni. Ezen erők egy nagy ékhez
 hasonlíthatók, mely a társadalmat két nagy
 részre hasítja. Azok, kik az elválasztási
 vonal fölé jutnak, magasra nyomulnak, a
 kik alatta maradnak, elnyomatnak.

Ezen elnyomó hatást nem is ismertek
 fel általában, mert ott, a hol hosszu
 időn át csak olyanok léteztek leginkább,
 kik alig bírtak megélni, nem léphet föl s
 ott, a hol a szegény népek éppen csak
 annyira van, hogy nem kénytelen éhhalált
 szenvedni, a nép úgy sem szállhat tovább
 alá — mert ha igen, akkor a lét megsemmi-
 stül — s így további nyomás tendenciájára
 kérdésbe már nem jöhet.

Szépség és gazdagság, e kettőnek
 kölcsönös egymásra ható növekedése ko-
 runk nagy talányát állítja eléünk. Ez az a
 pont, melyből a jelen kor minden nehé-
 zsége és viháossága kiindul, mely a vi-
 lágot zavarba hozza, melylyel az állam, a
 filantropika, a nevelés hiába küzd. E pont-
 nál keletkeznek a sötét föllegek, melyek
 a legelőrehaladottabb s legfüggelenebb
 nemzetek jövőjére vetik veszes árnyakat.
 Ez az a talány, melyet korunk sorsának
 sphinxje ad megfejtésre a mai civilizáció-
 s a mely talányunk meg nem fejtése
 az elmélyedést jelenti.

Addig, míg a birtok-szaporítás, melyet
 a modern haladás szül, csak arra szolgál,
 hogy nagy vagyonokat teremtsen, a fény-
 űzés előmozdítása s a fölölseg palotája
 meg a szükölködés kunyhója közti ellen-
 tétet élesítse — addig a haladás nem le-
 het egészséges, nem lehet maradandó.

Bármily fontos legyen is ez az élet-
 kérdés — mindakkorai megfejtést nem
 talált. A nemzetgazdasági tudosok egy
 része azt állítja, hogy az elnyomás a túl-
 fogyasztás által hozatik létre, másik része
 azt mondja egész határozottsággal, hogy a
 túltermelés szüleménye.

Azt is állítja, hogy a vasutak nagy
 elterjedése, a munkás strike-ok, az ezüst
 értékének stlyedése, a papirpénz: a munka-
 erő leszállító gépek feltalálása s rövidebb
 kereskedelmi utak megnyitása az okok s
 így megy ez a végtelenbe, de az igazi
 okot kimutatni, egynek sem sikerült még
 teljesen.

S a midőn a professor urak cziva-
 kodnak egymással, egyre elterjedettebbé
 lesz a nézet, hogy a kormányok köteles-

sége volna tökélet teremteni, munkát adni
 — s éppen a nép az, mely e nézetet pár-
 tolja, mert érzi szerencsétlen helyzetének
 egész súlyát, mert kívánja, hogy a rajta
 elkövetett igazságtalanság jóváteletlenél
 előbb fogantathá vétessék.

A helyett azonban csak az adóbe-
 szedés megszorítása, új adók kivétele és
 sok másféle kellemetlenség lép az esemé-
 nyek fölszínre a nagy kérdés azonban,
 mely az elszegényedés és a gazdaság
 közti meghasoulást békés úton egyengesse,
 még mindig megfejtetlen marad.

A mi magyarosodásunk.

A magyarosítás újabban oly óriási
 lendülettel indult meg, hogy máris akad-
 nak boldog ábrándozók, akik azt remélik,
 hogy 30-50 esztendő múlva nem lesz
 Magyarországon ember, aki magyarul be-
 széli ne tudna s büszkén ne vallaná ma-
 gát magyarnak.

Hát mi istenáldást és szívből áment
 kívánunk erre a boldog óhajásra s elis-
 merjük, hogy az állam, a társadalom, az
 egyes emberek ezrei s a szövetezettek
 egyesülte az iskolákban, a közéletben, a
 nyilvános érintkezésben, az üzleti for-
 galomban és a nép közt mindent elkövet-
 nek, hogy a magyar állam minden polgára
 anyanyelvének valja s beszélje is a ma-
 gyar nyelvet.

De midőn dicsőséggel és hangosan
 hirdetik a komoly, ezültudatos, lelkes és
 kitartó magyarosítás folyását nagyobb és
 teljesebb diadalát: e fényben, e vérmes
 álmok nagy eredményein megmámorosod-
 dott sugárözönből a mi aggodó szemünk
 egy veszes, sötét tölhöt lát lebegni a ma-
 gyar nemzet fölött.

E felhő megett az a kietlen valóság
 áll, hogy amíg az idegen elemek csapa-
 tosan meghódítva olvasztjuk magunkba,
 mi magunk, ősmagyarok szemléletünk több
 és több idegen vonással pusztítjuk meg-
 szelünk nemzeti eredetiségét; vagyis a
 mi szerencsés hadakozással győzve, az
 idegeneket megmagyarosítjuk, mi magunk,
 a nemzet tagjai ösöppet se magyaroso-
 dunk, sőt ellenkezőleg napról-napra ma-
 garságunk egy-egy jellemző tulajdonsá-
 gának ős kincsét dobalkjuk el.

Annaira kivedeltünk mi magyarok
 nemzeti nyivoltunkból, oly igen mohón
 szedtük föl a komopolita európaiasság
 külsőségeit és belső sajátosságait, hogy
 öseink sok tiszteltemreltő szokásaira, szer-
 tartásaira, ünnepi örvendéseire, gya-
 seleire, gondolkodásbeli jellemzettségire
 immár nemcsak hogy nem emlékezünk,
 de botorul ügyet se vetünk.

Divatos szokás nálunk az „ösi virtus“
 alatt gúnyosan az eszem-iszom duhajko-
 dást, a nem adózunkat, a napolpást és
 tudatlan, makacs maradásigot érteni.

Ime, emyire jutottunk!
 A szent hagyományok, a családi élet-
 ben, a közös érinkezésben, a haza szent

hogy Mohácson párbajoznak — és szín-
 házba járnak; hja, mondaná reá egy jó
 mameluk honatyá, növekszik a jólét! Ezt
 legjobban el lehet mondaniuk Tarnai (Sulik)
 Károly urról, a ki szorgalmasan pár-
 bajorzik, színházba jár, s a mi a fő, még
 a szindaraboknál is ő maga írja (talán még
 a kritikát is). Így hát dr. Tarnay (Sulik)
 Károly ügyvédjelölt úr most a legelső szemé-
 ly Mohácsos, s a mohácsiak ünneplik
 őt, s még a „Mohács és Vidéke“ is dicsé-
 hymuszokat zeng neki. Csupa patriotizmus
 az egész város (pardon, nagy-közösg), ek-
 kora hű-hót még egy hírneves színműró-
 nak sem esnapnak. Mult vasárnap meg plane
 még felolvasást is tartott, — igaz, hogy
 nem valami jogtudományi dolgról, — ha-
 nem egy balek jegozesz keserveiről (bizo-
 nyosan az övéiről). Elmondhatjuk, hogy:
 „extra Mohácsos non est vita!“

De most már lássuk a medvét. Tehát
 „Az árvalány“ (Sulik úr jobban megtanul-
 hatta volna a magyar helyesírást, s akkor
 nem írta volna, hogy „Az árvalány“, hanem
 talán „az árva leány“, vagy a corpus iuris-
 böl böngezte úgy? elég az hozzá, elő-
 adatot „telt ház mellett“, a publikum
 ujjongott és fizetett pénzzel és tapssal. A
 darab meséje szép volna, ha annyi abz-
 szurdum és ellentét nem volna benne.
 Hatvani Gábor földirtókész egyik közeli
 rokona, a megyei főszámvívő sikkasztásai
 miatt (talán a vasmegyei eset?) öngyil-
 kosságot akar elkövetni, (már ilyen bor-
 zadalmas dologgal kezdődik, de ez csak
 az első öngyilkosság); de ebben megaka-
 dályozza Piroksa, az árvalány, s Hatvani
 Jenő (Gábor fia), a ki csak úgy kerül oda,

TÁRZA.

Hildur varázs-dala.

(Északi monda részlete.)
 Fordította: Bencsik Ferencz.

Hová Hildur, hává?
 Sötét az éj ott kűnn!
 A pusztaság ölén
 Vihar s a farkasok
 Együtt üvöltének!
 Jeget szórnak s havat
 A tépelt föllegek.

Ne jöjj velem Alvid!
 Hildur nem rettegi
 A vésses éjszakát,
 S sötét alakjait.
 Szavuk vihar,
 Szemük villám,
 Pajzsuk vadul esörög
 Miként a jégeső,
 S ha kardjuk összeér
 A vésses éjfélen,
 Villám ezikázik át
 A várfehérs égen...

Vissza Hildur, vissza,
 Walkyrok járnak kűnn,
 Varázs-lovak
 Az erdők üstökén
 Prűszkölve száll tova.
 Rémárnyak tánczolnak,
 Koppájuk égig száll
 S a csillagok
 Zizegve hullanak.

Marad itt oh Alvid,
 Maradj te hon!
 Hildur az éj s vihar között
 Walkyrokkal ünnepel
 Halottí tort.

Rémeknek intek én
 S a felhő árnyinak.
 Hivom a pusztá sir
 Bolyongó lelkeit,
 Ők meghallják szavam.
 Hildur, Hildur, oh jöjj.
 Oh jer velem haza!
 A föllegek leszállanak
 A rémteher alatt
 Ha! rémesen üvöltének
 Az árnyak s bolygó szellemek
 Hildur! oh jöjj velem!

Mi vár hon rám?
 Nem ölte meg Hogue a férj?
 S Hedin nem döfte át
 Az én atyám szívét?
 Hedin, a férj meghalt,
 Hogue, atyám, követte őt.
 Vissza Alvid, ne tartsd
 Őtelve Hildurt kebleden.

Miért menjek haza?
 Térj vissza te.
 Réád vár kedvesed
 Királyi pompa közt,
 Ajkán tenéked zeng danát
 Öröm és a kéj között. —
 Ah rózsagaly földi
 Menyasszony ágyadat,
 Hildur gyönyöre a vésses éj,
 Hildurnak ék a sir dere,
 Hildurnak ágy a szürke kőd,
 Vihar süvölt danát nekem!

Vissza Alvid ne fogd ruhám
 E vésses éjszakán!
 Hildur varázsa áll:
 Az isteneknek réme ő,
 Lelket lánzol,
 Őrlést kelt
 A megbűvölt szivekben.
 Föl, föl,
 Hedin, Hedin föl hát!
 A szívtűzével,
 A szereltem hatalmával,
 Fölbüvöl tégedet
 Hildurnak éj-szava.
 Hedin! a lányka buja te,
 Hedin a kedves gyönyöre
 A vágy varázs hevével,
 A hű szív esküjével
 Ébreszt Hildur dala.

Hedin! a nőnek üdve te,
 Hedin, az özvegy könyűje!
 Száll ki síróból földnek csillaga!
 Te nedves felhőkép őh,
 A messze túlhazából jer,
 Hildurnak szerelme hí
 Hildur, Hildur óh hagy!
 A köny és a szív nem ébresztik
 A néma holtakat,
 Sirjukba hull az éji dér,
 S a zugó nád között vihar
 S üvöltő altató daluk...

Hallgass Alvid!
 Dalommal büvölöm
 A holtakat,
 Én ismerem
 A büvös dalt,
 Ha éneklek, a nyíl

Megfordul utjában,
 A lánca szakad.
 Bilincs lehull...
 A sziklát szétöri
 Varázs-dalom.
 A felhők közt
 Megállítja
 A Walkyrok lovát,
 S a földre büvöli
 Varázs-dalom.
 A holdat rémitem,
 S mint zuzmorát,
 A csillagot lerázza
 Bűv-szavam.
 És én ne törném föl
 Hédának kapuját?
 És én ne büvölém
 A sírok szellemét?!

Föl, föl, Hedin!
 Kövesd hívásomat.
 Ah rémesen hangzik
 A holtak átka — oh
 Borzasztóan Hildur varázs-dala!

Utóhangok a mohácsi színészetről.

„Egy premiére Mohácsos“ cím alatt
 tárczaezikket szentel a „Mohács és vidéke“
 „Az árvalány“ című eredeti énekes szín-
 műnek, illetve írójának Tarnai (Sulik) Ká-
 rolynak. Különbön az egész újság telve van
 csupa tarkábbnál-tarkább színészi históri-
 ákkal; úgy látszik egészen el vannak ér-
 zékenyülve a mohácsiak Simándiék eltá-
 vorozása felett. Igazán el lehet mondaniuk,

*) Lapunk mult számából kiszorult.

ügyeinek elintézésében és a személyi és közéleti aktusokban, egymint: lakodalmak, torok, vendéglések, tanácskozások, országos bajok és örömei stb. alkalmával nyilvánult megannyi teljesen eredeti szokások, a kevésszavú egyenesléltség, a hadban és békében egyaránt tette kész hazafiság, a tiszta, büszke jellem, a fölösleges nemesszűveltség, egy szóval valamennyi nemzeti vonásaink kivésően vannak.

Korcsok lettünk a testben és lélekben. Egyedül csak nyelvünk hirdeti még zengve, hogy magyarok vagyunk. De már nyelvünk is férgek eszméit. Tele van germanizmussal, s úgynevezett modern megreformálásában avatatlan síhederek, csekély kivétellel csupa nem született magyar „nyelvészek” sáfárkodnak. Valódi baját eltörlik az idegenesztészek, eredeti szólásmódjairól, gyökeres formáiról a mai nemzedék annyira nem tud semmit, hogy már az irodalomban is, alig halt meg Arany János, egy egész „magasabb tudomány” kozmopolita gárda hetvenedik, mely az ő nyelvet zamatját mint elavult ódságot gyonyolva lehurrogja.

Ideje, hogy megálljunk és visszaforduljunk. Mert e lejtős úton könnyen felbukkanhatunk. A lelkes hazafiakra keftős kötelesség vár, a romlatlan igazi magyaroknak nemcsak az a hivatásuk, hogy idegeneket magyarosítsanak, hanem oda kell hatniuk minden erővel, hogy a magyarokul született magyarok is megmagyarosodjanak.

Igazán szomorú, hogy nemzeti öntudatos működtetést és idejében, midőn a magyarosító erők igekezését magán az állam is tekintélyével és hatalmával gyámolítja, a mások megmagyarosítására küldő magyar kultur-egyesületek hivatalos nyilatkozásai hennszegnek a magyartalan kifejezésektől és szerte e hazában alig van egykét udvarház tüzéhvénél otthonuk az ősi magyar szokásoknak!

Felhívás

a gazdák budapesti kongresszusán való részvételre.

Tisztelt gazdaközönség!

Amerika, Oroszország és egyéb versenyállamok folyton növekedő konkurencziájokkal már eddig is éreztették kedvezőtlen behatásukat hazánk gazdasági termelésére.

Az újabb időben még növelte e hatást, legjobb nyugoti fogyasztó piacainak magas számkokkal elzárkózása nyers-terményeink elől.

E két tényező együtthatását már nem lehet többé kicsinylenünk, s a lehető legnagyobb komolysággal kell megfontolást tárgyává tennünk az adott és a még várható helyzetet és idejekorán gondoskodni a módokról, a melyek által belőle kibontakozhatunk.

A mennyire a helyzetet már most megítélni lehet, két szempont az, a melyből a bajok orvoslására irányuló tevékenységünk helyesen kiindulhat. Az első szempont az, hogy védekezési munkálatainkban nemcsak egyoldalul mezőgazdasági, de az összes gazdasági faktoroknak szerepet kell adni, s hogy a védekezési területre nemcsak hazánk, de a mi viszonyainkkal analog helyzetben levő államoknak is szükséges bevonatniuk. A másik szempont az, hogy a gazda ügyessége, életrevalósága, szorgalma és kiváltságos a változó helyzetekhez való gyors alkalmazkodása által tetemesen segíthet magán.

E felfogásból kiindulva, mindenesetre helyén levőnek találjuk, hogy ha a versenyviszonyok szűlt állapot és a várom behatásának kérdését napirendre hozzuk, hogy tárgyalásaink anyagából az arra hivatott tényezők, a helyzet kellő megítéléséhez szükséges támpontokat megszerezhessek.

Midőn azonban a gazdai öngyelely jelentékeny szerepére s különösen a helyzetekhez gyors alkalmazkodás nagy elő-

nyeirre reá mutatunk, nem szabad elfelednünk, hogy ehhez a gazdai értelmesség és akaterő egyedül nem elégségesek, hanem hogy első pénz productív hitel alakjában a mezőgazdaság okszerű fejlesztéséhez mindenesetre megkívántatik.

Tízteszebben kell tehát foglalkoznunk a hitelkérdéssel, és szívós kitartással oda törekednünk, hogy miként a kereskedő és iparos, azonképen az üzletileg előhaladt gazda is élvezhesse az első hitel áldásait.

Az idáig elmondottak szolgáljanak magyarázatul annak, hogy az országos kiállítási bizottság abbéli felhívására, miké a budapesti országos kiállítás tartama alatt gazda-kongresszus tartassék, az orsz. gazdasági egyesület és a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek közösen kiküldött végrehajtó-bizottsága a következő két kérdést határozta az okt. 3—5-ikéig tartandó kongresszuson tárgyalás alá venni.

1-ő kérdés. (Előadó dr. Gaál Jenő, országgyűlési képviselő.) A tengeren túli országok és ezekhez hasonló viszonyok között levő államok nyerstermelésének versenyé hogyan fog valószínűleg fejlődni? Vajjon van-e kilátás arra, hogy a verseny már a közelebbi jövőben elő fogja idézni mai veszélyességének természetes ellensúlyozását, vagy pedig az, habár koronként némi visszaesések mellett, általunk be nem látható időköz állandóan mai erejével jelenkezni vagy éppen megerősödni fog-e?

Ha áll az, hogy a verseny folyton oly erős lesz, mint napjainkban, sőt még valószínűleg erősbödni fog; hova kell közzgazdaságunkat általában, mezőgazdaságunkat pedig különösen fejleszteni, hogy a gyökereken változott viszonyok között megállhassunk?

Mik e fejlesztés célszerű eszközei és módjai? A verseny tapasztalható túlerős felépítésével szemben minő átmeneti intézkedések szükségesek a termelő és az állam részéről, továbbá mily nemzetközi megalapadások kívánatosak a végbéli, hogy a gazdasági nagy átalakulás mélyhatású megrázkódtatás nélkül lehetőleg kevés kárral menjen végbe.

2-ik kérdés. (Előadó György Endre, országgyűlési képviselő.)

a) Kielégítő-e a jelen hitelszervezet a kisiparosok szempontjából?

b) Lehet-e a jelen szervezet hiányain a realitelt fejlesztése által segíteni.

c) Minő reformok volnának szükségesek a személyi hitel terén és mily módon volnának azok létesítendő?

Mind a két kérdés életbevágó fontossággal bír s helyes megoldásához a mező- és közzgazdasági téren működő erők vállvetett munkája szükséges.

Mintfogya pedig a kérdések Európa nagy részét érdeklő, ennőlfogva tárgyalásaink alkalmával e magasabb színvonalra kell emelkednünk s mintfogya a gazdasági összes viszonyok érvényes és méltányos összehatására kell törekednünk, ennőlfogva a helyes megoldás szempontjából nagyon érdekünkben áll, hogy ne csak a bel, de a külföld jelesbb szakferfiain is megnyeressenek a tanácskozásokbani részvételre. Hivatalosak lesznek tehát a bel-földi összes szaktestületek, de egyszerű mind a külföld nevezetesebb szaktestületei és néhány kiváló szakferfia, és meg lehetünk győződve, hogy oly érdekes eszmék fognak ott felvetetni, a melyekből egyrészt igen sokat tanulhatunk és fordíthatunk javunkra s a melyekből várhatjuk másrészt, hogy aggasztó helyzetünköl a kivezett utat kijelölni fogják.

Bizalommal fordulok tehát tisztelt gazdátársaimhoz azon kéressel, hogy tekintésük a congressust oly eszközzel, a mely érdekeiket van hivatva előmozdítani.

Ne elégedjenek meg tehát azáltal, hogy a fávóbból kísérők figyelemmel a tárgyalásokat, hanem tudomást szereve az alábbi szabályzatból az ismerendő részletekröl, jelenjenek meg minél nagyobb számban a

főszemély Jenő, nem pedig Piroška, a kinek kellene lenni. Nincs indokolva, hogy az őreg Hatvani miért akarta önmagát agyonölöni rokonának sikkasztása miatt; talán Tarnai urnak kedvence eszméje az öngyilkosság? Nincs indokolva, hogy miért mentette meg a zsidó bankár Hatvanit, ez az „ünseré Lajt”-oknak nem szokásuk. (Bizonyosan erről mondja Dr. T. E. ur, az ezikk írja, aki nem más mint Dr. Tauszik Emil „ödjvédés országú.” különben Tarnai Sulik urnak kenyeres pajtása, hogy) „vér a mi vértünköl.” lásd a ezikk! Nincs indokolva, hogy az őreg miért fenyeget öngyilkossággal, mikor a kitagadást is megígérte. Nincs indokolva, hogy miért bírja Emilia lemondásra Piroškát, s miért nem mond le Piroška maga, ha már őt tette főbössé Tarnai úr, így jobban kidomboríthatna volna Piroška jellemét. Nincs indokolva, hogy honnét cseppenik elő a hadnagyoška, miért bírja párbajra Jenőt, ha most már nem szereti Piroškát? Bizonyosan Sulik úr párbaj nélkül még szindarabot sem tud írni. De a legeredetibb mégis a kihívás időpontjának meghatározása. Ugyanis Jenő Piroškának elégtételt már nem adhat, mert Emilia már neje, az őltár előtt már örök hőtséget esküdött neki; másrésztöl pedig Jenő esküvője napján agyonölvi magát. Most már bizonyosan esküvő után hivta ki az a hadnagyoška Jenőt; hanem ilyen otromba fizető még sem képzelünk magunknak, aki a vőlegényt esküvője napján támadja meg; vagy ha már

congressuson, vegyének élénken részt vitáiban s járuljanak hozzá eszméikkel, tapasztalataikkal, a kitűzött nagy kérdések minél jobb megoldásához.

Szóval képviselje a gazdaközönséget a congressuson oly tekintélyes szám és erő, a mely megfeleljen azon tekintélyes érdekeknek, melyeket a gazdai termelés képvisel.

A congressus végrehajtó bizottsága nevében:

Gr. Károlyi Sándor,
elnök.

Különlélek.

— **Megeyi közgyűlés.** Baranyavármegye bizottsági tagjai folyó hó 10-én délelőtti 10 órakor Pécsent a megeyi gyűlési teremben évnegyedes rendes közgyűlést tartanak. A tárgysorozatból kiemeljük a következőket: I. Évnegyedes jelentés és kormányrendeletek; alispán évnegyedes jelentése; alispán jelentése az ideiglenesen betöltött megeyi állatorvosi állásnak végleges betöltése tárgyában; alispán jelentése a megeyi székház kibővítése tárgyában érkezett jóváhagyó helygyminiszteri rendeletről, s ennek folytán tett intézkedéseiről; helygyminiszterium rendelete az egy óra kiségitésül alkalmazott irodai munkaerő tárgyában. II. Állandó választmány jelentése: a megeyi gyámpénztár 1884. évi mérlege tárgyában; a Mohácsi és a Mágocs nagyközségi gyámpénztár 1884. évi mérlege tárgyában; a Dunaszekes községi gyámpénztár 1884. évi mérlege tárgyában; a megeyi inségesalop 1883. és 1884. évi számadása tárgyában; a szarvasmarha és sertésnyelésztés érdekében szükséges apaállatoknak megvizsgálásáról, beszerzéséről stb. alkotandó szabályrendelet tárgyában; a megeyi betegápolási alap 1884. évi számadása tárgyában; a megeyi tiszt, különösen az árvaszéki személyzet szaporításáról; a baranyavári járási, a szentlőrinczi járási közzegészségi körök tárgyában; a megeyi inséges alapból a megeyi hordóhitelesítők járandóságának kielégítésére igénybe vett előleg megtérítése tárgyában; Császa közszék által, az ottani italmérségi jog megvétele céljából kötött szerződés jóváhagyása tárgyában; Maiss közszék által alkotott, az ottani közzégi pénztárnoki állásra vonatkozó szabályrendelet tárgyában; Katadfa közzék által, az ottani italmérségi jog megvétele céljából kötött szerződés jóváhagyása tárgyában; Huber Máté lönyéki r. kath. tanító nyugdíj iránti kérvénye tárgyában; özv. Schellenberger Mátyásné szül. Herleska Francziska somberkei r. kath. tanító özvegyének nyugdíj iránti kérvénye tárgyában; özv. Werkmeister Józsefné n.-palkonyai r. kath. tanító özvegyének hasonló kérvénye tárgyában.

III. Küldöttségi jelentések: a herzeg Schaumburg Lippe-féle ösötündij egy évi kamatának kiszolgáltatása tárgyában; a megeyi nyugdíjszabályzat kidolgozásáról, annak köztszásáról és az október havi rendkívüli közgyűlésre kért tárgyalásnak elrendeléséről; baranyamegeyi közzégi- és közzjegyzői nyugdíjigazgató választmányának jegyzőkönyve a kölesön-biráló bizottság tagjainak szaporítása iránt. IV. Tiszti jelentések: alispán jelentése Mihályovits Athanáz volt megeyi főpénztárnok tiszti övadásának kiutalásáról; siklósi járási szolgabíró jelentése a zárórákröl alkotott közzégi szabályrendeletek tárgyában; mohácsi járási szolgabíró jelentése ugyanazon tárgyban; hegyháti járási szolgabíró jelentése ugyanazon tárgyban; mohácsi járási szolgabíró jelentése a D-Szekes közszék által megvett s határában talált történeti emléktel feliratos kő megvételeknek jóváhagyásáért; siklósi járási szolgabíró jelentése a Siklósi közzégi orvos fizetésének megállapítása tárgyában; hegyháti járási szolgabíró jelentése a közzegészségi körök beosztása tárgyában; alispán jelentése a megeyebeli árvek és gondnokoltak ingatlanainak tüzár ellen való biztosítása iránt az első

ép akkor hívna is ki, a mi fogalmaink szerint, — ha a párbajt el is fogadjuk társadalmi szükséges rosznak, — minden esetre párbajképtelenségéről tesz fényes bizonyoságot. Nem tételeztük volna fel Tarnai uról, aki maga is első párbaj-hős Mohácson, ily tökéllő lajndámodt szerepeltessen, kinek pedig már állásánál fogva is gentlemannak kellene lennie. Denique az egész szünm nem áll másból, mint párbajról és öngyilkosságból, ami pedig csak grano salis volna alkalmazandó. A szünmnekese celekménye igen kevés s a beszéd sok, holott megfordítva kellene lenni. A menet lassú és düzögös, a nyelvezet terjedős, az epizodok nagy helyeket foglalnak el.

Megszűnik meg azt is a t. közönségnek, hogy Tarnai úr e művelé Bpsten pályázott, s a bíráló bizottság megérdemelt jutalmában részesíté e művet, midőn elvetette.

Előadták Tarnai urnak még két darabját, a „esintalan nőket” és „a játszó gyermekeket,” azonban ezek nagyon gyermekek, legfőllebb stylus gyakorlatoknak illenek be.

Ajánlhatjuk Tarnai (Sulik) Károly urnak, hogy inkább a corpus iurist forgassa, s ne frogasson szünmüveket, ezért ugyan nem fogunk fizetni majdan a peres atyafiak. Sutor ne ultra errepidam! (Varga maradaj a kaptafádnál!)

Juvenalis.

magyar általános biztosító társasággal kötött szerződés tárgyában; alispán jelentése a dárjai és pécsvárdi megyeházák helyreállításához igényelt költségeknek a megeyi törzstőke és házi pénztári tartalékalapból leendő engedélyezése tárgyában; pécsi járási szolgabíró jelentése Hosszúhetény közzség által — a szászvár-hirdi ut építésénél teljesítendő közmunkát illetőleg — beadott közzégi határozat tárgyában; alispán jelentése a mágocsi megyeházának bérbeadása körül tett intézkedési tárgyában; pécsi járás szolgabírájának jelentése a pellérdi közzjegyzői választás ellen Farkas Lajos pályázó által emelt óvás tárgyában; mohácsi és szt.-lőrinczi járási szolgabírák jelentése Beregmege magyar közzmvelődesi egylete részére megindított pártoló tag gyűjtés eredménytelensége tárgyában; siklósi járási szolgabíró jelentése Vaiszló közzségben választott bába fizetésének jóváhagyása tárgyában.

— **Havi holdgasszony.** Városunk e fogadalmi ünnepeit szerdán tartotta meg vallásos kegyelettel a város keresztény közzsége. Már előtte való nap este sokan zarándokoltak fel a havi hegyre, daczára a kellemetlen borongás, esős időnek. Többen kinn a szabad ég alatt töltötték az éjszakát is. Kora hajnalban már nagy sűrűség-forgás támadt az utczákon, tödült a közzség föl a hegyre, hol isteni tiszteletet tartattak. Mint minden bücski alkalmával, úgy itt is sátrak állították föl, melyekben sört, bort, tormás-kalbászt, mézes kalácsot, süteményt árultak. Egy-egy sátorban 2000 pár tormás-kalbász fogott el; ez jellemzi leginkább az ünnepe népszerűségét. Végül, meglepéssel konstaltunk, hogy most kivételesen rendellenességgel nem találkoztunk, noha az elől-években mindig merültek fel oly körül-mények, melyek botránnyosan érintették a közzséget.

— **A honvédelmi miniszter városunkban.** Baró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter m. hó 31-én este a fővárosból szemleutára indult Oraviczára, homán 1. hó 2-án Nagy-Beeskerekre utazott. N.-Beeskereken a városi hatóság, éltkön Tallian alispán és Dudas öngyagyal, a minisztert ünnepelesen fogadták, ki a honvédszázaló felett szemlélt tartva, a tisztelettel rendezett lakomán is részt vett. N.-Beeskereköl a báró adjutansa kíséretében Üszög h r e jött családja meglátogatására, honnan kedden d. e. berandult Pécsre, több jóismerőst meglátogatta s Aidinger János kir. tanácsos polgarmesternél köszönetét fejezte ki a város egy utczájának nevérol való elnevezéséről iránta tanúsított tiszteletért. Az új lakotanya megszemlélés: után a miniszter ismét Üszög h r e jött hajtattott, honnan este tovább utazott.

— **Országos vásár.** Vasárnap délelőtti 11 órakor harangszó jelezte, hogy az ugynevezett havi holdgasszonyi vásár megkezdődött. A vásárröl nem éppen a legjobbat mondhatjuk. Eladó ugyan lett volna elég, de vevő biz kevés akadt. Lő közzép-számában volt; minőségére középességű. Szarvasmarhát legtöbbsz láttunk; a megtérmettek ára meglehetősen volt. Egy pár ökerért 380-400 frtot, egy telhért 150-190 frtot is adtak. Sertés azonban kevés hajtattott ki; árak alacsony volt. — Gabonarosta, borsajtó jó áron keltek el. — Az iparosok nem nagy bevételt emáltak, az annál nagyobb a vásári keresármások (számra nézve körülbelül 60), kiknél már vasárnap délután, hétfőn pedig kora reggeltöl késő estig voltak fogyasztók.

— **Országos dalárünnep.** A magyarországi daláregyesületek e hó 7-9-ikére tervezett országos ünnepe, mely Budapesten lett volna megtartandó, tudvalevőleg elmaradt a pécsi dalárda abbéli indoklására, hogy ez ártna a jövő (1886) évi országos dalárünnepnek, mely Pécsent fog megtartani. A szombathelyi daláregyesület azonban azt hiszi, hogy egy Budapesten ez évben tartandó országos dalárünnep, tekintettel arra, hogy az amúgy is össze lenne kötve a kiállítás megtekintésével — nem árhat a jövő évinek. A nevezett daláregyesület így értelemben felhívást intézett az összes daláregyesületekhez. Ez orsz. dalárünnep a felhívás szerint még e hó folyamában meg volna tartható.

— **Ötven éves orvosi jubileum.** Dr. Hülling Miksa, megeyi tisztí főorvos, szentszéki tisztí orvos, püspöki testorvos, papnöveldei háziorvos, az irgalmasrendi kórház primarius, az aczelszárd jellemű és rendíthetetlen hazafi, közzéletlünknek politikai és társadalmi terén félszázad óta serény munkása, ki mindig a szabadelvű haladás táborában állt és soha ki nem vontta magát semmiből, ki erejének legjavát a szenvedő emberiség ügyének szentelte, a gondos család-apa, a szerető férj, a kitűnő gazdák minden ízében, valamint jellemében is megmaradt magyarnak — f. hó 13-án, esztörtökön fogja ünnepeini orvosi működésének 50-es évfordulóját. 1835-ben e napon avatottat volt orvos s azóta őt a mai napig városunk és megeybelünknek — ismerjük. E szép napot megünnepelendő: városunk orvosi — szövöttekve a megeyi orvosoktól — bankettet fognak rendezni tiszteletére, számmra nézve mintegy 30-an, a nemzeti kaszinó nyári helyiségében. Ez örömlenep alkalmával — rokonai, barátai, megszámálhatlan tiszteölő jó kívánatain kívül — fogadják a jubiléum résztvevőit is legmelegebb hazafias üdvözlöktel!

— **Meghívó.** A pécsi zeneegylet a nemzeti kaszinó nyári helyiségében folyó

hó 8-án az egylet pártoló tagjai számára tánczezel egybekötött IV-ik zene estélyét tartja. Műsorozat: 1. Koronázás induló Lisztöl. 2. Nyitány „A két huszár” című dalműöl Dopplertöl. 3. Finales „Rienzi” bül Wagneröl. 4. Elegia (hedgedű zenekar) előlőda Carl ur Ernsztöl. 5. Nyitány „A vindorsí vig nők” című operából Nicolaitöl. 6. Egyveleg „A proféta” című operából Mayerbeertöl. A zene után következik a tánc. A pártoló tagok által a bemecnetnél a tagsági kártya előmutatandó. Kezdeté 1/9 órakor.

— **Az „I. pécsi cipész-ifjuság** beteg-segélyző és temekelőzi társulata” saját jötekevényezöl pénztára javára f. é. augusztus 16-án az I. Pécsi Munkás-beteg-segélyző egylet kertí helyiségében (Agoston-utca 53. sz.) tánczezel, verseny-tekézzel (3 érdekes tárgy megnyerésére) és tízi játékkal egybekötött kertí ünnepelet rendez. A zenét a városi zenekar Löhr Willi karnagy személyes vezetésével mellett fogja betölteni. Este a kertí lampionokkal lesz ékesen feldíszítve s kivilágítva. Kezdeté d. n. 3 órakor. Belpéti díj: személyenként 30 kr. Jégyek előre válthatók: Reisch János cipész urnál, Lauber Mihály cipész urnál, Schneider Mihály cipész urnál és Szgyárdi Adam vendégöl urnál. Kedvezőtlen idő esetében 8 nappal később tartatik meg az ünnepelet.

— **A pécsi nőegylet** az óvodá-gyermek-kertí tanoncaai számára, f. hó 11-én délután a gyermekkert helyiségében mulatságot rendez. Kedvezőtlen időjárás esetén ez ünnepelet 8 nappal később tartatik meg.

— **Az országos gazdasági egyesület** folyó évi október hó 3-tól kezdve Budapesten országos gazda-kongressust fog tartani, amelyre a baranyamegeyi gazdasági egyesület tagjai is ezennel meghívattak. Akik a gyűlésen résztvenni óhajtanak legyenek szivesek ebbeli szándékukat legkésőbb e hó 15-ig az egyesület titkárnál bejelenteni, a ki részükre a szükséges igazolványt készségeel állítandja ki.

— **Hymen.** Jovanovich Pál zágrábi fogalmazó eljegyezte Borovics Károly pénzügyi tanácsos leányát: Honat. — Payr Vilmos honvédelmi miniszteri fogalmazó vasárnap váltott jegyet Koharits Károly városi tisztí orvos leányával: Arankával. — Kaeskovics Antal kápt. uradalmi gazdatiszt szintén a napokban tartotta eljegyzését: Takács Alice kasszonyval.

— **Váltóhamisító.** A napokban egy cézgeres váltóhamisító került a rendőrség kezére, a mi azonban legkevésbé sem a rendőrség érdeme, hanem a külvárosi tükarek-pénztár, igazabban Boggyay István külv. tak. pénztári szolga érdeme. A váltóhamisító, névleg Koricsics Károly volt tanító (!) különféle névaláirau váltókat adott be s 150 frtot vett föl. Csakhamar kislát a turpisság s a szolgat az „ipisz” után küldték, hogy tartóztassa le. A szolga utónérte a váltóhamisítót, de nem igen bizván a saját erejében, csak követte s várta az alkalmat, hogy valahol rendőrrel találkozzik. A fútezan, boltyiközön, ó-posta-utczán, posta utczán s számtalan utczán át kísérté szemmel a gonosz frátert, de sehol sem találkozott rendőrrel. Ilja, persze azok aluszának s a kapitány ír szobáját őrzik; no meg hát hüselnek valamelyik csapászkében. Végre a Balokány-töl táján elszánta magát a szolga s letartóztatta a váltóhamisítót s a pénztüzte-zetbe kísérté, honnét a rendőrség nagy „dicsőségge” átvette s átadta a kir. ügyészségnek.

— **Megkerült tárgyak.** Kedden reggel 10 óra körül a légszesz-gyár alatt levő Nagy-Galó féle szénapajtaban a tulajdonos két nagy esomag holmit talált, melyek valószínűleg a legközelebb történt pincezetőrésekböl gyűltek össze. Van közöttük igen nagy mennyiségű új és óska női és gyermek ruha, 21 pár evőeszköz, egy új fehér abrosz M. G. jeggyel, 14 darab asztalkendő, két kávé abrosz, egy teljesen új revolver stb. stb. A pajtában egy suhanéz is volt, ki azonban megugrott. A lopott tárgyak a rendőrségnél vannak.

— **Ruha-tolvaj.** Pénteken délfél Fűrth Jakab ruhakereskedésének ajtajáról egy felöltöt loptak el, mely a Weisz-féle zálogházban megtalálattván, kiváltatott. Szombaton d. e. az átellenes Blum Miksa-féle ruhakereskedésből szintén egy felöltöt loptak el, a mely nem is került meg. A tett után fel órával Blum üzletből észrevette, hogy egy asszony Fűrth Jakab kifüggesztett ruhadarajából egy kabátot akar lopni. Az asszony elfogattat és több zálogzezel találtatott nála.

— **Szobrázsunk kitüntetve.** Kiss György jeles szobrázsunk, megeyünk méltó bíszkesége, ismét fényes diadalt aratott. A budapesti országos kiállításon a „n a g y e r m e t” nyerte el kiállított szobraival. Üdvözöljük, ismételtlen s százsorosan üdvözöljük!

— **A legöregebb suszter-inas.** Szerdán reggel halt meg városunkban a legöregebb suszter-inas. A legöregebb mondjuk, mert azt hisszük, hogy az egész országban nem volt öregebb suszter-inas, mint a megboldogult, a ki már közel volt korrá a hat X-hez, mint a varrott talpon az egyik öltés a másik öltéshez. Közel hatvan éves ember s még is csak 1 n a s; furesán hangzik, de igaz. Hatvan év magában véve nem is éppen olyan nagy kor, mintha megegye-gyszer akkora volna, hanem már, hogy a ki ezt a szép évszámot viseli a vállán, még mindig nem vitte többre az inasságnál, ez már ha nem is érthetlen, de két-

Még egy további művelet esetelével zárom be ismertetésemet. Jongleurunk egyik benszlőtt, de általa nem ismert szolgált szőlőt elő, kinek karját kinyújtva, tenyerére ezüst-pénzt helyezt, azután saját esontos kezét mutatta föl, hogy őrös, majd kivette a pénzt a szolgál kezéből és saját öklét összeszorítva s ismét azonnal kinyitva, a szolgál kezébe nagy fekete skorpíó esett. Ez a rémület fölkiáltásával menekült, mert a hindus a kigyó után mitsem utál annyira, mint a skorpíót. Ezzel vége volt az előadásnak.

Csongor.

Irodalom.

Ugyan, milyen ebédet főztek ma a férjemnek? Hányszor teszed fel magadban ezt a kérdést, nyájas olvasónóm? És sokszor minden fejtörés dacára sem bírsz egy kedves szerint való ebédet összehozni. Valóságos jótétemény tehát, ha egy családnyra ügyes tanácsadóval bírsz, ki az ilyen gondoktól megment. Pedig nem is olyan nehéz ilyen jó tanácsadókat szerezni. Mert a „Magyar Háziaszony” című háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap, mely egyuttal a magyar gazdasági országos egyetemen hivatalos közlönye, minden egyes számában tartalmaz étlapot az egész hétre s nem kell mást tenni, mint az étlap szerint megfőzni az ebédet. Minden gondtól meg vagyunk mentve, mert ezek az étlapok oly ügyesen vannak összeállítva, hogy az egész évben nem találói két egyforma ebédre. Azonkívül minden szám néhány ételnek készítményét is tartalmazza és pedig nem úgy, mint a szakácskönyvek, hanem tapasztalás után, mert a szerkesztőség az az ügyes rendszert honosította meg, hogy minden előfizető közzé teheti a lapban a konyha körül szerzett

tapasztalatait. Ezenkívül a „Magyar Háziaszony” egész tárháza a hasznosnál hasznosabb tudnivalóknak. Főbb rovatai a konyhán kívül: Társadalom. — Nők munkái. — Gyermekjeink. — Oktatás. — Házis orvos. — Egészségügy. — Háztartás. — Lakás. — Házis szerek. — Házis állatok. — Kertészet. — stb. stb. A „Munka Után” című ingyenes szépirodalmi melléklet pedig kiváló írók és írók tollából eredő regényekkel, beszédekkel, költeményekkel, továbbá talányokkal stb. kitűnően gondoskodik az olvasók szórakozásáról is s így bátran mondhatjuk, hogy a „Magyar Háziaszony” egyike a legérdekesebb és legváltozatosabb lapjainknak. A „Magyar Háziaszony” előfizetési ára egy évre 6 ft, fél évre 3 ft, negyed évre 1 ft 50 kr. Előfizetheti legézszerűbben póstaútvány által, címzve a „Magyar Háziaszony” kiadóhivatalához Budapestben, nagy korona-utca 19. — Mutatványszámok ingyen küldetnek mindazoknak, kik a kiadóhivatalhoz ezeket — legézszerűbben levelező lappal — fordulnak.

Szondi, a drégelyi hős emlékére emelt kápolnát, szobrot, ezenkívül a drégelyi várát stb. mutatja be szép rajzokban az „Ország Világ” 31. (augusztus 1.) száma. A kitűnő lap többi képei és közleményei is mind magas színvonalon állnak. Így: „Egy kis család”, beszéde Hivesi Józseftől; „Dalok”, Rédey Istvántól; „Az uszár bajnok” (az atletikai klub uszóversenye alkalmából), Szokolay Kornéltól; „Szent Márk egyik galambja”, elbeszélés Majthényi Flórától; „Minden hamis” (levél a kiállításról), ótől; „Óda”, Szondi kápolna fölszentelésére, Völgyi Gusztávtól; „Szondi emléke”, Vértess Józseftől; „Az idegen nyelvek tanításáról”, Wollmann Ernőttől; „Két vén gyereket”, regény Gabányi Árpádtól; „A hétről”, Borostyáni Nándortól. A képek közül különösen kiváló még a „magyar szépségek arcképcsarnoka”. A gazdag illandó rovatok közt: Tudomány és irodalom, színház és művészet, újdonságok, a kiállításról, konyhai, vidéki élet, sport, hímen, gyász-rol, innen-onnan, rejtélyek. Az „Ország Világ”

előfizetési ára: január—decemberre 10 ft, jan.—júniusra 5 ft, július—decemberre 2 ft 50 kr., július—decemberre 5 ft. Az „Egyetértés”-sel együtt: egész évre 28 ft, fél évre 14 ft, negyed évre 7 ft, egy órára 2 ft 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársasághoz küldendők, kecskeméti utca 6. szám. **A „Kis Lexikon”** 4-ik füzetét megjelent Dickinon-tól Gavál-ig terjedő tartalommal s Tengerészet — sziklák — Építészeti művek és Ragadozó állatok című melléklettel. Ajánljuk olvasónk figyelmébe. Előfizetés (a 12 füzetből álló teljes munkára 3 ft, 8 füzetre 2 ft, 6 füzetre 1 ft 50 kr., 4 füzetre 1 ft) a „Pallas” irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál eszközölhető, egy-egy füzet (kapható minden hazai könyv-árúsnál) 30 kr.

Gabona-árjegyzék.

Pécs sz. kir. városában 1885. évi augusztus hó 1-én tartott heti vásárról.

Buza	jó	7 ft 20
	középszerű	7 —
	legálábbvaló	6 — 80
Kétszeres	jó	6 — 20
	középszerű	6 —
	legálábbvaló	6 — 20
Rozs	középszerű	6 —
	legálábbvaló	6 —
Árpa	jó	5 — 80
	középszerű	5 —
	legálábbvaló	6 — 20
Zab	középszerű	6 —
	legálábbvaló	6 — 30
Kukoricza	jó	6 — 10
	középszerű	6 — 10
	legálábbvaló	3 — 90
Széna	1 — 30	
Szalma	1 — 30	

Nyílt-tér. *)

Nyilatkozat.

En alulirott, FARKAS GÉZA baranyavári körjegyzőt mindaddig, míg a rám fogott és a világra kikürtölt „izgatási” vádat be nem bizonyítja, jellemtelen rágalmozónak nyilvánítom.

Kelt Bezedecken, 1885. évi jul. hó 30.

Kováts István György

okl. sjezgyő.

Eltűnt fiu.

Baranya-Somogy helységből már több mind hat hete eltűnt az ottani lakos: **Ifj. Kovács János 10 éves János fia.** A ki ezen fii jelenlegi tartózkodási helyéről valamit tud, kérieti édes atyját hollétééről tudósítani; egyszersmind felkértnek a rendőrségek s a csendőrség a fii eltűnését, figyelmükre méltatni, minthogy könnyen lehet, miszerént a fii valamely rosz társaságba került.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Jó kereset. Egy szerény, jó bizonyítványokkal ellátott fiatal ember, ki magát helyi ügyökné képezni akarja ajánlatos feltételek mellett azonnal alkalmazást talál. Hol? megmondja e lap kiadóhivatala.

Figyelmeztetés.

Utazásom közben kénytelenül Molháson jöltem, az általam eddig előnyösen ismert Krecsmaier féle jelenleg Prada József vendég. Jól ében szálltam meg. — Éjjel hirtelen rosszul éreztem magamat, a még ében lévő vendégölt felkértem, időkímélésből hogy a házi szolgál által, valamelyik orvoshoz és a gyógytárba kísértessen el, s midőn a házi szolgál oda nyilatkozott hogy ő ismeretlen lévén, egyik helyet sem ismeri, felkértem a vendégöltöt és szívességre, — mit ő egész készséggel — megtagadott, — s elégségesnek vélte ha utatást ad, — minek folytán kénytelen voltam ének idején az ismeretlen helyen bolygani, miglen egy városi rendőr a gyógytárba kísért s innét a vendégöltbe vissza. — Ily eljárás-hoz kommentár nem kell.

Hogy az utazó közönséget hasonló esetűségektől megvéde tudjam, közlöm ez esetet a figyelmeztetek mindenkit, hogy nevezet Prada József vendégöltöt Molháson saját érdekében messziről kerülje.

Pécsét, 1885. aug. hó 6-án.

Egy utas

NAGY FERENCZ,
Ispitabíró.

KIS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ
felelős szerkesztő. főmunkatárs.

H I R D E T É S E K:

Mindig legjobban felszerelt legnagyobb raktár.

Első magyar hazai
m. k. és o. es. kir. szabad.

bőr- és gépszij-gyár
KRAUSZ JÓZSEF FIA
Mareziali, déli vasútállom. Keszthely.
Alapítottat 1850-ben.

Ajánlja 1883. évi február 23-án szabadalmazott imprágnált forrasztott gépszijait és oroszló gyártott varró- és kötőszijait, — melyek a kereskedelmi téren a legjobbaknak bizonyult kül- vagy belöldi gyártmányok ellen még senkitől el nem érteket biztosítanak. Ezen szijak nem nyulnak semmit és forrasztásuk oly szilárd, hogy gőz vagy nedvességben használva, éveken át dolgoznak a nélkül, hogy rongálódniának.

Javítások gyorsan és legolcsóbban eszközöltenek.

Árjegyzéket és mintát kívánatra díjmentesen küldök.

Országos Magyar Gazdasági Egyesület Budapest. (Köztelek.)

265. sz. / 884. BIZONYLAT. Krausz József fia Somogy megye mareziali gyáros által az országos magyar gazdasági egyesület elé bíralt véget beküldött imprágnált és forrasztott gépszijak a magyar államvasutak gépgyárában és a királyi József műegyetem mechanika laboratóriumában az orsz. gad. egyesület gépzeti szakosztálya részére kiküldött bizottság előtt szakészeren megvizsgáltatván, a következő tulajdonok konstátáltak:

- 1-szer. Az imprágnálás teljes lévén, a szijak mindenütt ott, a hol nedvesség és gőz befolyásának voltak kitéve a befolyásoknak sikeresen ellenállottak.
- 2-szer. Csekély nyulakonyassággal bírván, a szijakat kuritani nagyon ritkán szükséges — úgy hogy az állami gépgyárában 34 napon állandóan működéshben tartott két szij közül, ezen idő alatt csak az egyiket kellett 30 nappal megkurítani.
- 3-szor. A szijak végeinek a megerősítés mellett összeforrasztása csekély nyulakonyassága mellett előnyösnek mondható — s ez összeforrasztás oly szilárd, hogy □ milliméterenkint 2,505 kgr. terhelhetésnél a szij elszakadt, de a forrasztás mi változást sem szenvedett.
- 4-szer. A szijak □ milliméterenkint átlag 2-48 kgr. terhelhetést állottak ki.

Kelt Budapestben, 1883. márcz. 19-én. Az országos magyar gad. egyesület nevében **Korizmicz László** s. k. alelnök.

184. (10-6) Kivonat az országos iparegyesület gyáripari szakosztályának 1882. október hó 10-én tartott üléséről felvett jegyzőkönyvből.

6. pont. Krausz József fia mareziali gépszijgyáros által bemutatott ragasztott és forrasztott gépszijak, melyeknek tartóssága mellett számos bizonylat mutatott föl, olcsóságuknál fogva is az érdeklő iparosok és iparvállalatok figyelmébe ajánlatnak. Kiadta: **Országos Iparegyesület.** Gelléri Mór s. k. szakosztályi jegyző és egyesületi titkár.

Mindig legjobban felszerelt legnagyobb raktár.

Orvosi bizonylatok

„MARGIT”- GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szükséges vizek között. — vegyi alkatrészek szerencsés összetétele, kevés szabad szénsv, de gazdag, félig kötött szénsv tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásának találtam a legutak és gyomor nyálkahártyáinak hurutos bántalmainál. A Seltersi-, Radeni-, Vichy- stb. vizektől különböző csekélyebb szabad szénsv tartalmánál fogva, s azért a vérzések lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatását kell tartani, a szénsvanyú dúsabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár. Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásának bizonyult a légző-, emésztő- és vizeleszervek hurutos bántalmainál, oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatú más ásványvizet kórházunkban alig rendeltek. — csekély szabad szénsv tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübli-, Gleichenbergi-vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légző- és hörbetegekben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorhaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor, vizelezhaj idült hurutját szintegy osztolja, mint a Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli. Előnye, hogy a betegnek élvezetel iszák, s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértörődést.

Dr. Kétly Károly egyetemi tanár. Légző-, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli vizek fölött kisebb szénsv tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr. Barbás József Rókus kórházi főorvos. Légző-, emésztő- és vizeleszervek hurutos bántalmainál bátran verszeny a külföldi szükséges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyet. tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek korállapotaínál.

Ez idő szerint Európa legelső **Görbersdorf** kus gyógyintezete a „Margit”-forrás gyógy- és leglátogatottabb tüdőbetegek klimat. eredmények alapján, melyeket én gyógyintezetemben „a „Margit”-forrás gyógyviz” alkalmazása által a legutak idült hurutos bántalmainál tapasztaltam, hivatta érem magamat ezen betegek által kedvesen fogyasztott, és jól tűrt gyógyvizet a legürgebben ajánlani. Görbersdorf, 1879. márcz. 18-án. **Dr. Römpler Tódor.**

Borral használva a legézszerűsőbb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

m. k. udvari ásványviz-
szállítónál Budapestben.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerertarban, fűszerkereskedésben és vendégloben.

Ház és fürdő eladó!

Siklóson a Czigányvárosi 619 ik számú

ház és fürdőhelyiség

mely áll: 2 lakoszoba, konyha, kamara, pineze, télszer és 5 fürdőszobából, ivó forrás, kert, udvar és szőlőlugos sétatárhelyiséggel, szabad kézből eladó.

Értekezhetni alulirt tulajdonossal Terehegyen.

222. (0-3.)

Végh Sándor

Lakás bérbeadó.

Pécsét az Ágoston-tér 1. számú házban az emeleti lakás, mely áll 3 szobából, 1 konyhából s 1 éléskamrából, f. évi október 1-től bérbe adatik. Bővebben tudakozhatni ugyanott özv. Sirisaka Andrásnénál. 242. (0-1)

Egy jó házból való leány alkalmazást nyer egy helybeli varrógép üzletbe. Bővebben e lap kiadóhivatalában. 238. (0-3)

Alulirott bátorodom

festő- és mázolás-üzletemet

a t. ez. közönség figyelmébe tiszteletteljesen ajánlani.

Elvállalok minden, a festés- és mázolás körébe tartozó munkát, u. m. templom-, szoba-, cég- és festés, mázolás és fa-erezést. — Folyton a legújabb és legesimább szőnyeg- és mennyezet-minták birtokában, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy minden megrendelést, a leggyezserűbbtől a leggazdagabb kiállításig, pontosan és időcson teljeshithetek. Az általam készített munkák tisztasága-, esinossága- és tartósságáért a felelősséget minden tekintetben magamra vállalom.

241. (0-3)

IFJ. BUDAY

Pécsét, József-utca 35. sz.

Malom eladó.

A sörösai határban egy két kerék felülesapó malom a hozzá tartozó földekkel, réttel, szőlővel s nagy házikerttel együtt — előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni: **Schultzmann János** ott lakó tulajdonossal. 240. (0-1)

Tanoncz

kerestetik és azonnal felvétetik

CSÉFAY JÓZSEF

norinbergi-, disz- és rövid-áru üzletében, király-utca 24. sz. 228. (3-2)

Ház eladó!

vagy bérbeadó.

Németh-Ürögghi 9. számú ház

mely áll: 4 szoba, konyha, műhely, pajta, istálló és pinezéből, kut a házban szabad kézből eladó, esetleg f. é. október hó 1-től bérbeadó. — Megjegyzendő, hogy az kereskedéshez ugy szintén bűtődődehez is alkalmas, minthogy bolti helyiség és kenyérsütéshez berendezett kemekezével bír.

Értekezhetni ott a 21-ik számú házban lakó tulajdonossal.

227. (3-3.)

Pompár József.

Mária-celli

gyomor-cseppek

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen

és föllülmulthatlan az étvágyhiány, gyomor-nyereség, roszzagu lehelet, szelek, savany felbűfögés, kólika, gyomorhurut, gyomorerés, gyökképződés, tulsagos nyálka képződés, sárgaság, undor és hányás, főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörös, székszorulat, a gyomorban tulerheltsége étel és ital által, gillista lép és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üveges ára használati utasítással együtt 35 kr.

Kapható: Pécsét Balás Ödön, Kovács Mihály és Sipicz István gyógyszerészek áruknál. Pécsvárad: Doorszky Béla gyógyszerésznél. Szigetvárott: Visy Sándor gyógyszerésznél. Siklóson: Rónai gyógyszerésznél. Sásd: Keller Gyula gyógyszerésznél. Szászvár: Baltha László gyógyszerésznél. Valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerertárába és kereskedésében. Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben. (13-6)

BRADI KÁROLY, az „Orangyálhoz” címzett gyógyszerertárában Krenzierben, Morvaországban.